

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

**Υγειονομικό Πρωτόκολλο και οδηγός διαχείρισης κατά την
επανάναρξη λειτουργίας πολυκαταστημάτων (Mall)
Μέτρα προφύλαξης από τον νέο κορωνοϊό (SARS-CoV-2)**

Η επιδημιολογική εικόνα στην Κύπρο από την πανδημία του νέου κορωνοϊού (SARS-CoV-2) είναι θετική την παρούσα στιγμή, αλλά ο κίνδυνος εστιακής αναζωπύρωσης είναι πάντα υπαρκτός, όπως και η πιθανότητα εμφάνισης νέου επιδημικού κύματος. Η αποκλιμάκωση των μέτρων που άρχισε από τις 04/05/2020 θα πρέπει να παρακολουθείται στενά, πάντοτε λαμβάνοντας υπόψη την ατομική και συλλογική ασφάλεια των πολιτών. Η διαδικασία επανέναρξης λειτουργίας πολυκαταστημάτων, πρέπει να γίνει σε κατάλληλες, ελεγχόμενες και προσεγγμένες συνθήκες ασφάλειας και υγείας, έτσι ώστε να εξλειφθεί ή/και να μειωθεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό ο κίνδυνος εξάπλωσης του ιού.

Σε μια προσπάθεια διαμόρφωσης κατάλληλων υγειονομικών συνθηκών οι Ιατρικές Υπηρεσίες και οι Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας έχουν ετοιμάσει το απαιτούμενο Υγειονομικό Πρωτόκολλο για τη διαδικασία της επανέναρξης λειτουργίας πολυκαταστημάτων, σύμφωνα με τα εν ισχύ Διατάγματα της Κυβέρνησης και τις πρόνοιες σχετικών Νομοθεσιών που ισχύουν.

Σημειώνεται ότι το Πρωτόκολλο αυτό και οι οδηγίες που εμπεριέχει είναι συμπληρωματικές και δεν αντικαθιστούν τις υποχρεώσεις που καθορίζονται είτε στον περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμο, είτε στον περί Λοιμοκαθάρσεως Νόμο, είτε στα Διατάγματα που εκδόθηκαν και εκδίδονται από την Κυβέρνηση.

Μέτρα προστασίας στην επιχείρηση- πολυκατάστημα πριν από την έναρξη των εργασιών του:

- Εάν οποιοδήποτε άτομο έχει κάποιο από τα ακόλουθα συμπτώματα ή έχει έρθει σε επαφή με άτομο/α που είχε/αν τα πιο κάτω συμπτώματα ή έχουν διαγνωστεί με COVID-19 τότε δεν πρέπει να προσέρχεται στην εργασία του.
Πυρετό >37.3ο
Βήχα ή Δυσκολία στην αναπνοή
Μυαλγίες
Κακουχία
Αγευσία / Άνοσμία
- Συστήνεται όλα τα άτομα και οι εργαζόμενοι να εξετάζονται στο σπίτι πριν προβούν στον χώρο εργασίας τους. Εάν εμφανίσουν κάποια από τα πιο πάνω συμπτώματα, θα πρέπει να παραμείνουν στο σπίτι για αυτοπαρακολούθηση και επικοινωνία με τον προσωπικό τους ιατρό.
- Να ληφθεί υπόψη ο σχεδιασμός του κτιρίου και ο αριθμός του προσωπικού ώστε να είναι εφικτή η τήρηση της φυσικής αποστασιοποίησης των δύο μέτρων κατά το δυνατόν στους εσωτερικούς χώρους με ειδικές σημάνσεις στον χώρο, με την τοποθέτηση αφισών και αυτοκόλλητων στο δάπεδο (δείτε παρακάτω). Πιστή εφαρμογή του οδηγού διαχείρισης θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία σε συνθήκες κορωνοϊού:
<https://www.pio.gov.cy/coronavirus/pdf/erg7.pdf>
<https://www.pio.gov.cy/coronavirus/pdf/erg3.pdf>

- Σχεδιασμός ευέλικτου ωραρίου του προσωπικού με τον ορισμό προκαθορισμένων σταθερών ομάδων εργασίας των επιμέρους υπαλλήλων που θα εναλλάσσονται, έτσι ώστε επί εμφάνισης πιθανού κρούσματος να διευκολύνεται η διαδικασία ιχνηλάτησης από την Μονάδα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Ελέγχου Λοιμωδών Νοσημάτων.
- Απολύμανση του χώρου πριν την επαναλειτουργία, συμπεριλαμβανομένου και του συστήματος εξαερισμού.
- Χρήση κατάλληλου εξοπλισμού εξαερισμού σύμφωνα με την εγκύκλιο χρήσης κλιματιστικών. Η λειτουργία εγκαταστάσεων κλιματισμού να γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες για τη λειτουργία κλιματιστικού που εκδίδονται από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας οι οποίες βρίσκονται αναρτημένες στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://www.pio.gov.cy/coronavirus/pdf/erg31.pdf>
- Τοποθέτηση 'Σημείων Απολύμανσης' με παροχή δωρεάν προστατευτικού εξοπλισμού σε κάθε είσοδο του εμπορικού κέντρου και οργάνωση προμηθειών ώστε να υπάρχει επαρκής εξοπλισμός στον χώρο του πολυκαταστήματος καθόλη τη διάρκεια της λειτουργίας του.
- Εγκατάσταση θερμικών καμερών ή έλεγχος της θερμοκρασίας με χρήση θερμομέτρου σε κάθε είσοδο και σημείο πρόσβασης.
- Περιορισμός της πρόσβασης στο εμπορικό κέντρο με επιτρεπόμενη ελεγχόμενη χρήση ενός ή δύο εισόδων μόνο και με έλεγχο αποφυγής συνωστισμού σε όλο τον χώρο από ορισμένο προσωπικό ασφαλείας που θα επιτηρεί τον χώρο καθόλη τη διάρκεια λειτουργίας του πολυκαταστήματος.
- Έλεγχος του συνολικού αριθμού επισκεπτών στον χώρο στάθμευσης από ειδική ομάδα που θα οριστεί ώστε να ελέγχει καθόλη τη διάρκεια λειτουργίας του πολυκαταστήματος την τήρηση των μέτρων.
- Τοποθέτηση αυτοκόλλητων δαπέδου με ειδικές σημάνσεις σε όλους τους χώρους του εμπορικού κέντρου για να υπενθύμισης της τήρησης των 2 μέτρων απόστασης μεταξύ των επισκεπτών με έμφαση σε σημεία όπως τα ταμεία των επιμέρους καταστημάτων
- Ειδικές σημάνσεις για αποφυγή χρήσης ανελκυστήρα και οδηγών χρήσης (τα άτομα να φορούν μάσκες όπως επίσης και να αποφεύγεται ο συνωστισμός εντός του ανελκυστήρα 30-50% του συνολικού αριθμού και χωρητικότητάς του).
- Εκπαίδευση προσωπικού του πολυκαταστήματος για την ορθή χρήση και απόρριψη ατομικού εξοπλισμού, καθαρισμού των χεριών σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο του ΥΥ. Χρησιμοποιούνται προς τον σκοπό αυτό τα κατάλληλα έγγραφα που είναι αναρτημένα στις ενότητες: «Οδηγίες για το κοινό» και «Οδηγίες για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του κορωνοϊού σε εργασιακούς χώρους» στην ιστοσελίδα του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών – <https://www.pio.gov.cy/coronavirus/info.html>
- Σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης και διαχείρισης ύποπτων ή και επιβεβαιωμένων κρουσμάτων εντός του χώρου του πολυκαταστήματος. Συστήνεται να υπάρχει προκαθορισμένος χώρος ώστε σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος (εργαζόμενο ή επισκέπτη πολυκαταστήματος) αυτός να απομονώνεται σε ξεχωριστό προκαθορισμένο δωμάτιο με χρήση μάσκας και να ειδοποιείται άμεσα η υπηρεσία 1420 σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο του ΥΥ.
- Συστήνεται ευελιξία ωραρίου.
- Το προσωπικό πρέπει να ενημερωθεί πως να προστατεύει τον εαυτό του και τους υπόλοιπους που βρίσκονται γύρω του. Αυτό προϋποθέτει: 1) Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης από τον ιό. 2) Αποφυγή αχρείαστων συνομιλιών, βη-

ξίματος ή βαθιάς εισπνοής-εκπνοής κατά την εξυπηρέτηση του κοινού. 3) Σε βήχα ή φτάρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντιλο. Το χρησιμοποιημένο χαρτομάντιλο πρέπει να απορρίπτεται αμέσως μετά τη χρήση του μέσα στους κάδους απορριμμάτων. 4) Τακτικό πλύσιμο των χεριών των εργαζομένων με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. Προσεκτικό στέγνωμα των χεριών με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης, οι οποίες θα απορρίπτονται στους κάδους απορριμμάτων. Το πλύσιμο των χεριών πρέπει να γίνεται απαραίτητα μετά την επαφή με αναπνευστικές εκκρίσεις και μετά τη χρήση της τουαλέτας. Επισημαίνεται ότι τα γάντια δεν αντικαθιστούν το πλύσιμο των χεριών. 5) Το προσωπικό θα πρέπει να φέρει μάσκα, ακολουθώντας τις πιο κάτω οδηγίες: i. Η μάσκα, πρέπει να είναι κατάλληλη (χειρουργική μάσκα), ii. Εφαρμόζεται σωστά στο πρόσωπο ώστε να καλύπτει τόσο το στόμα όσο και τη μύτη, iii. Αλλάζεται συχνά ώστε να μην αποτελέσει με την πάροδο του χρόνου εστία μικροβίων (σταφυλόκοκκος κτλ.).

- Επίσης για κάθε επιμέρους επιχείρηση θα πρέπει να τηρούνται τα επιμέρους μέτρα σύμφωνα με τα ειδικά υγειονομικά πρωτόκολλα του ΥΥ:
 - για χώρους εστίασης: <https://www.pio.gov.cy/coronavirus/pdf/erg19.pdf>
 - για τις ατομικές επιχειρήσεις: <https://www.pio.gov.cy/coronavirus/pdf/erg7.pdf>
 - για τη καθαριότητα χώρων τουαλέτας: <https://www.pio.gov.cy/coronavirus/press/pc.pdf>

Μέτρα προστασίας στην επιχείρηση- πολυκατάστημα κατά τη λειτουργία:

- Σε κάθε είσοδο/έξοδο του πολυκαταστήματος να τοποθετηθεί αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα (με περιεκτικότητα αλκοόλης >60%) με ειδικές σημάνσεις για τον ορθό τρόπο υγιεινής των χεριών.
- Εάν ο μηχανισμός εισόδου είναι αυτόματος, τότε το διάλυμα μπορεί να τοποθετηθεί στην εσωτερική πλευρά της εισόδου. Εάν κατά την είσοδο στο πολυκατάστημα απαιτείται άνοιγμα της πόρτας με χερούλι, τότε συστήνεται εφαρμογή πλυσίματος των χεριών πριν και μετά την είσοδο/έξοδο με τοποθέτηση διαλυμάτων και από τις δύο πλευρές (έσω και έξω) της πόρτας της εργασίας.
- Στις εισόδους/εξόδους του κτιρίου συστήνεται προσωπικό ασφαλείας να ελέγχει την είσοδο/έξοδο των ατόμων ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός και παράλληλα να διενεργεί θερμομέτρηση εισόδου.
- Το προσωπικό εργασίας του πολυκαταστήματος θα πρέπει ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ να εφαρμόζει σχολαστικό πλύσιμο των χεριών πριν την είσοδο και έξοδο από την εργασία μέσα στο πολυκατάστημα. Επίσης θα πρέπει να κάνει ορθή χρήση και απόρριψη απλής χειρουργικής μάσκας. Μετά την απόρριψη της μάσκας με το πέρας της εργασίας συστήνεται να εφαρμόζεται πλύσιμο των χεριών. Επί διαβροχής της μάσκας συστήνεται αλλαγή της. Πληροφορίες για τις μάσκες στους ακόλουθους διαδικτυακούς συνδέσμους του Υπουργείου Εργασίας και της Υπηρεσίας Προστασίας του Καταναλωτή: - [http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dli/dliup.nsf/All/7D50E0A034CB6D6EC2257F4100396EB3/\\$file/PPE%20Masks.pdf](http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dli/dliup.nsf/All/7D50E0A034CB6D6EC2257F4100396EB3/$file/PPE%20Masks.pdf)
<http://www.consumer.gov.cy/mcit/cyco/cyconsumer.nsf/All/D41144BF72F3B5F1C2258565002CE11C?OpenDocument>
- Τα διαλείμματα των εργαζομένων του πολυκαταστήματος να γίνονται σε σταθερές, κατά το δυνατόν, μικρές ομάδες για να αποφεύγεται η συνάθροιση (κουζίνας και τουαλέτας) μεταξύ τους. Να ακολουθείται αυστηρή τήρηση υγιεινής των χεριών κατά την είσοδο και έξοδο από τον χώρο σίτισης/χώρους διαλειμμάτων και μετά τη χρήση της τουαλέτας.

- Οι επισκέπτες του πολυκαταστήματος οφείλουν να εφαρμόζουν υγιεινή των χεριών κατά την είσοδο και έξοδο του πολυκαταστήματος και κατά την είσοδο και έξοδο από τα μαγαζιά που επισκέπτονται όπως επίσης και πριν και μετά τη χρήση των δοκιμαστηρίων.
- Τήρηση των μέτρων αποστασιοποίησης εντός του πολυκαταστήματος με ειδικές ενδείξεις κυρίως στον χώρο των ταμείων.
- Επίσης στα ταμεία να υπάρχει υπόδειξη και στο δάπεδο για αποφυγή συνωστισμού και αλκοολούχο διάλυμα ώστε να τηρείται το πλύσιμο των χεριών πριν και μετά την οικονομική συναλλαγή.
- Σε περίπτωση χρήσης δοκιμαστηρίων θα πρέπει να οριστεί άτομο που θα ελέγχει τον χώρο των δοκιμαστηρίων ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός και να τηρείται η εφαρμογή καθαρισμού των χεριών πριν και μετά τη χρήση του δοκιμαστηρίου
- Οι υπάλληλοι υποχρεωτικά πρέπει να χρησιμοποιούν μάσκες.

Γενικά μέτρα καθαριότητας στον χώρο του πολυκαταστήματος:

- Καθαριότητα - Γραπτές οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης των χώρων για το προσωπικό καθαριότητας.
- Πρόγραμμα για όλες τις εργασίες καθαρισμού που εκτελούνται.
- Η υπηρεσία καθαρισμού να εκτελεί εκτεταμένες εργασίες καθαρισμού και απολύμανσης αρκετές φορές την ημέρα και μεγαλύτερη προσοχή να δίνεται σε όλες τις επιφάνειες επαφής και κοινόχρηστους χώρους. Καθημερινός καθαρισμός και απολύμανση των επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (high touch surfaces) όπως και τα πόμολα, όλα τα έπιπλα με καθαριστικό διάλυμα σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο του ΥΥ:
<https://www.pio.gov.cy/coronavirus/press/pc.pdf>
- Δάπεδα, πάγκοι, χώροι υγιεινής (λεκάνες, νιπτήρες) θα πρέπει να διατηρούνται καθαρά και να απολυμαίνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με τις οδηγίες. Τα καπάκια στις τουαλέτες θα πρέπει να σκεπάζουν την λεκάνη πριν κάθε κίνηση για απελευθέρωση νερού στην λεκάνη. Σε περιπτώσεις όπου λειτουργεί σύστημα αρνητικής πίεσης τα παράθυρα στις τουαλέτες πρέπει να παραμένουν κλειστά. Καθημερινός καθαρισμός και απολύμανση της τουαλέτας και των επιφανειών του χώρου με καθαριστικά διαλύματα σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο του ΥΥ.
- Η καθαριότητα των χώρων εργασίας θα γίνεται καθημερινά και θα ακολουθεί τις καθημερινές πρακτικές καθαριότητας με έμφαση στα ακόλουθα σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο του ΥΥ.
- Καθημερινός καθαρισμός δαπέδου με καθαριστικά διαλύματα σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο του ΥΥ
- Τακτικός καθημερινός εξαερισμός του χώρου και εφόσον είναι εφικτό να παραμένουν οι κεντρικές εισοδοί/έξοδοι ανοιχτοί
- Σε κάθε είσοδο επιχείρησης εντός του πολυκαταστήματος θα πρέπει να τοποθετείται αλκοολούχο διάλυμα και να ελέγχεται κατά πόσο τηρείται από τους επισκέπτες. Θα πρέπει εντός του κάθε καταστήματος να τηρούνται τα μέτρα σωματικής αποστασιοποίησης και να υπάρχει προσωπικό που θα κάνει συστάσεις εντός του κάθε χώρου.